

Κανόνες συμπεριφοράς απέναντι στους χρήστες αναπηρικών καροτσιών του Paul Shaw

Να είσαι απόλυτα βέβαιος ότι κανείς δεν επιλέγει να χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι. Οι άνθρωποι χρησιμοποιούν αναπηρικά καροτσάκια για πολλούς διαφορετικούς λόγους, και πρέπει να αποφεύγεις να κάνεις υποθέσεις και να έχεις προκαταλήψεις σχετικά με τον λόγο για τον οποίο χρησιμοποιούν αναπηρικό καροτσάκι όπως και για το τι μπορούν ή τι δεν μπορούν να κάνουν. Αν έρθεις για πρώτη φορά σε επαφή με άτομο που χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι, ίσως να μην γνωρίζεις πώς να συμπεριφερθείς. Δεν θέλεις να ξεπεράσεις τα όρια ή να προσβάλεις άθελά σου κάποιον, όμως συγχρόνως επιθυμείς να φανείς χρήσιμος και άνθρωπος με κατανόηση. Να, λοιπόν, πώς μπορείς να κρατήσεις μια καλή ισορροπία.

1. Απόφυγε να κάνεις υποθέσεις σχετικά με τις φυσικές ικανότητες ενός ανθρώπου.

Δεν γνωρίζεις ποιες είναι οι φυσικές ικανότητες αυτού του ανθρώπου. Μόνο και μόνο επειδή κάποιος χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι δεν σημαίνει ότι είναι παράλυτος ή ότι δεν μπορεί να κάνει κάποια βήματα. Κάποιοι άνθρωποι απλά χρησιμοποιούν αναπηρικό καροτσάκι επειδή δεν μπορούν να σταθούν για ώρα όρθιοι ή έχουν κάποιο κινητικό πρόβλημα. Μην δοκιμάσεις να διαπιστώσεις αν πράγματι ένα άτομο είναι παράλυτο. Σε περίπτωση που δεις κάποιον που χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι να κουνά τα πόδια του ή να στέκεται όρθιος, μην αναρωτηθείς τι ακριβώς μπορεί και τι δεν μπορεί να κάνει, και προσπάθησε να μην δείξεις έκπληκτος.

2. Χαιρέτησε τον χρήστη αναπηρικού καροτσιού όπως χαιρετάς οποιονδήποτε άλλον.

Άπλωσε το χέρι σου, ακόμη και αν έχει περιορισμένες δυνατότητες στο να χρησιμοποιεί τα χέρια του ή αν έχει κάποιο τεχνητό μέλος. Γενικά, το σωστό είναι να δείξεις ότι προτίθεσαι να κάνεις χειραψία, άσχετα με την κατάστασή του.

3. Μίλα απ' ευθείας στο άτομο που χρησιμοποιεί το αναπηρικό καροτσάκι.

Αν κάποιος συνοδεύει αυτό το άτομο (σπρώχνοντας το καροτσάκι, π.χ.) μην μιλάς στον συνοδό του για το άτομο που κάθεται στο αναπηρικό καροτσάκι - π.χ., «Μήπως θα ήθελε βοήθεια με...;» προσπαθώντας να αντιληφθείς πώς θα μπορούσες να βοηθήσεις. Αυτό είναι προσβλητικό για κάποιον που χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι, γιατί υπονοεί ότι δεν είναι σε θέση να απαντήσει μόνος του. Πάντα να απευθύνεσαι σ' αυτόν ευθέως και με σεβασμό. Αν θεωρήσεις ότι η κουβέντα θα τραβήξει λίγο παραπάνω από ό,τι είχες υπολογίσει, πρότεινε να μεταφερθείτε κάπου για να καθίσετε ώστε τα πρόσωπά σας να είναι στο ίδιο επίπεδο. Αν δεν είναι δυνατόν να εγκατασταθείτε σε κάποιο άλλο μέρος ώστε να μπορείς να καθίσεις, τότε τραβήξου λίγο πιο πίσω, ώστε το άτομο να μην είναι αναγκασμένο να σηκώνει το κεφάλι του για να σε κοιτάξει.

4. Μην κομπιάζεις χρησιμοποιώντας εκφράσεις όπως «ας τρέξουμε να προλάβουμε» ή «πάμε να περπατήσουμε».

Οι προτάσεις αυτές είναι μεταφορικές, όχι κυριολεκτικές, και κάποιος που χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι το καταλαβαίνει αυτό. Θα ήταν *περισσότερο* άβολο αν κόμπιαζες κατά τη διάρκεια της συζήτησης προσπαθώντας να αποφύγεις τέτοιου είδους προτάσεις, διότι αυτό θα έδειχνε ότι εστιάζεις στην κινητική δυσκολία του ατόμου.

5. Κράτα τις παρατηρήσεις για τον εαυτό σου.

Παρατηρήσεις του τύπου «Τι συνέβη; ήταν ατύχημα ή...;» είναι αδιάκριτες και προκαλούν αναστάτωση. Αυτός που χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι θα δώσει αυτήν την πληροφορία αν το θελήσει. Το να τραβήξεις την προσοχή στην κινητική δυσκολία του ατόμου είναι αρνητικό, γι' αυτό μην εστιάζεις την κουβέντα στο πόσο δύσκολο είναι γι' αυτόν να κυκλοφορεί στην πόλη και στα εμπόδια που συναντά. Κάθε άτομο που χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι θα έχει ακούσει αυτή τη συζήτηση πολλές φορές πριν και αισθάνεται ότι καθορίζεται από την αναπηρία του και όχι από τον χαρακτήρα του. Ιστορίες άλλων ανθρώπων που χρησιμοποιούν αναπηρικά καροτσάκια, ανθρώπων με προβλήματα όπως αρρώστιες και κινητικές δυσκολίες, καθώς και συζητήσεις για το πόσο δύσκολο είναι για κάποιον που χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι να κυκλοφορεί στην πόλη δεν είναι καθόλου ευπρόσδεκτες, μιας και πάλι εστιάζουν στις ειδικές ανάγκες. Έτσι, κάνε την συζήτηση όπως θα την έκανες με οποιαδήποτε καινούργια γνωριμία. Μπορεί να φλέγεις από επιθυμία να του κάνεις πολλές ερωτήσεις, όμως αυτό ίσως δεν είναι σωστό, γι' αυτό σκέψου πρώτα.

6. Να είσαι προσεκτικός όταν αγγίζεις το άτομο που χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι (ή όταν αγγίζεις το ίδιο το αναπηρικό καροτσάκι).

Επειδή ένας χρήστης αναπηρικού καροτσιού είναι «χαμηλά» στο ύψος των παιδιών, οι άλλοι ενστικτωδώς τον χτυπάνε φιλικά ή τον αγγίζουν και για κάποιον με προβλήματα στη σπονδυλική στήλη ή στην πλάτη, αυτό μπορεί να είναι επώδυνο. Εκτός αυτού, κάτι τέτοιο μπορεί να ερμηνευτεί σαν κίνηση προστατευτισμού. Το ίδιο ισχύει αν γείρει κανείς ή αν αγγίζει το ίδιο το αναπηρικό καροτσάκι. Πάντα ζητάμε την άδεια πριν στηριχθούμε στο καροτσάκι, μια και αυτό μπορεί να ερμηνευτεί σαν εισβολή στον χώρο του χρήστη και πολλοί άνθρωποι που χρησιμοποιούν αναπηρικά καροτσάκια τα βλέπουν σαν προέκταση του εαυτού τους.

7. Πρόσφερε βοήθεια όταν χρειάζεται.

Το να ξέρει κανείς πότε να προσφέρει χείρα βοήθειας δεν είναι πάντα ευδιάκριτο. Θυμήσου πως το ότι κάποιο άτομο χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι χρειάζεται βοήθεια. Συνήθως προτιμά να είναι ανεξάρτητο και είναι περήφανο για το γεγονός ότι έχει μάθει να τα καταφέρνει ώστε να παραμένει έτσι. Αν αντιληφθείς ότι σε κάποια κατάσταση θα μπορούσες να προσφέρεις τη βοήθειά σου σε χρήστη αναπηρικού καροτσιού, ρώτα πρώτα. Μην επιμένεις να βοηθήσεις, γιατί αυτό μπορεί να είναι εξοργιστικό και να τον κάνει να νιώσει άβολα. Προσπάθησε να θυμάσαι να μην περπατάς πίσω από το καροτσάκι, γιατί αυτό σημαίνει ότι είναι δύσκολο να έχεις μια φυσική συζήτηση και μοιάζει σαν να περιμένεις την ευκαιρία να βοηθήσεις σε περίπτωση που δεν μπορεί να κάνει κάτι από μόνος του. Μην φοβάσαι να ζητήσεις από αυτόν που χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι να πάει πιο σιγά ώστε να τον προλαβαίνεις και να περπατάτε δίπλα δίπλα. Ό,τι κι αν κάνεις, μην μετακινείς το αναπηρικό καροτσάκι χωρίς άδεια. Ακόμη και αν κάποιος δεν χρησιμοποιεί το αναπηρικό καροτσάκι του, το να το μετακινήσεις σε κάποια απόσταση όπου δεν μπορεί να το φθάσει, χωρίς να τον συμβουλευθείς, δεν είναι καλή ιδέα. Το να το μετακινήσεις χωρίς την άδειά του όταν αυτός κάθεται επάνω είναι ακόμη χειρότερο.

8. Πάντα να σέβεσαι τους ανθρώπους που χρησιμοποιούν αναπηρικά καροτσάκια, ακόμη και όταν δεν τους συναναστρέφεις.

Μην είσαι ένας από αυτούς που κάνει τη ζωή δύσκολη στους ανθρώπους που χρησιμοποιούν αναπηρικά καροτσάκια. Δεν θα ήθελες να συναντήσεις κάποιον που χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι ενώ έχεις παρκάρει το αυτοκίνητό σου σε μια θέση για Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες. Ακόμη κι' αν έχεις χρησιμοποιήσει την κλασική δικαιολογία «είναι μόνο για 5'», ο χρήστης αναπηρικού καροτσιού δεν οφείλει να σε περιμένει για 5'. Όσο περισσότερο συνηθίζεις στην καθημερινότητά σου να υπολογίζεις τα άτομα με κινητικές δυσκολίες, τόσο πιο άνετα θα αισθάνεσαι όταν θα βρεθείς απέναντι σε κάποιον που τυχαίνει να χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι.